

STORTINGET

Grunnlovsforslag 10

(2023–2024)

Grunnlovsforslag fra Masud Gharahkhani, Svein Harberg, Nils T. Bjørke, Morten Wold, Kari Henriksen og Ingrid Fiskaa

Dokument 12:10 (2023–2024)

Grunnlovsforslag fra Masud Gharahkhani, Svein Harberg, Nils T. Bjørke, Morten Wold, Kari Henriksen og Ingrid Fiskaa om endring i Grunnlovens tittel og i §§ 2, 3, 6, 9, 13, 16, 17, 21, 26, 28, 30, 45, 67, 74, 80, 86, 88, 90, 114, 115 og 121 (om retting av språklige feil og inkonsistenser)

Til Stortinget

Bakgrunn

Det finnes en del skrivefeil og inkonsistenser i Grunnloven. For eksempel er «kongen» gjennomgående skrevet med liten forbokstav i både bokmåls- og nynorskversjonen, men i bokmålsversjonen forekommer også bruk av stor forbokstav. Videre bruker bokmålsversjonen gjennomgående stor forbokstav på «Grunnlov»/«Grunnloven» både når den omtales på linje med andre grunnlover, og når det vises til lovens egennavn. Vanlige skrivereregler tilsier imidlertid at stor forbokstav kun brukes når det siktes til Grunnloven som navnet på loven, ellers benyttes liten forbokstav. Nynorskversjonen følger disse skriveregelene, og de to versjonene bør følge samme ortografiske normer.

Grunnloven er heller ikke konsekvent i sin omtale av tall. Etter vanlige skrivereregler skal tall opp til tolv skrives med bokstaver, ikke sifre. Dette er langt på vei gjennomført, men ikke helt konsekvent.

Det er også en del utilsiktede forskjeller mellom de to målformene. Ved den språklige moderniseringen i 2014 valgte Stortinget å vedta nynorskversjonen utarbeidet av Graver-utvalget (Dokument 19 (2011–2012)), fremsatt av

Anders Anundsen og Per-Kristian Foss, jf. Dokument 12:22 (2011–2012) og med senere rettelser fremsatt av Martin Kolberg, Jette F. Christensen og Gunvor Eldegard, jf. Dokument 12:20 (2015–2016). Stortinget valgte ved den språklige moderniseringen å vedta den alternative moderniserte bokmålsversjonen utarbeidet av Finn-Erik Vinje (fremsatt av Anders Anundsen, Per-Kristian Foss og Michael Tetzschner, jf. Dokument 12:21 (2011–2012)). I Graver-utvalgets tekster (både bokmåls- og nynorskversjonen) ble det gjort enkelte justeringer i setningsdeling for å gjøre loven mer leservennlig. For eksempel ble noen lange setninger som var inndelt med semikolon, delt i to. I Vinjes bokmålstekst ble imidlertid opprinnelig inndeling og tegnsetting beholdt. Dette betyr at en del bestemmelser har fått ulik inndeling i punktum på bokmål og nynorsk, noe som potensielt kan skape misforståelser ved henvisninger til grunnlovsbestemmelser.

«Prinsessene» ble i flere bestemmelser lagt til da Stortinget i 1990 vedtok å gi kvinner arverett til tronen, men ikke i § 21 – sannsynligvis på grunn av en inkurie. Dette er ikke senere rettet opp. Da den nynorske versjonen av Grunnloven ble vedtatt i 2014, ble imidlertid prinsessene tatt med i § 21, uten tilsvarende tillegg i bokmålsversjonen. Grunnloven bør ikke ha en slik avvikende regulering i de to språkversjonene.

Grunnloven er det øverste rettslige grunnlaget for vårt statsstyre og et viktig nasjonalt symbol. Etter forslagsstillernes syn bør den ikke inneholde språklige feil. Grunnloven bør heller ikke ha paragrafer som har ulik inndeling i bokmålsversjon og nynorskversjon, siden det kan medføre feil og usikkerhet ved henvisninger. Det foreslås at begge målformer benytter den mer leservennlige inndelingen som ble valgt i nynorskversjonen.

Forslagene er begrenset til å rette feil og åpenbare inkonsistenser og innebærer ikke en gjennomgående

harmonisering av bokmåls- og nynorskversjonen. Ut over korrigeringene omtalt ovenfor er de ulikhetene som følger av at Stortinget i 2014 valgte å vedta Graverutvalgets forslag til nynorsktekst og Finn-Erik Vinjes forslag til modernisert bokmålstekst, beholdt. Forslagene endrer heller ikke meningsinnholdet i Grunnloven.

Nærmere omtale av forslagene

På bakgrunn av dette fremmer forslagsstillerne følgende forslag til retting av språklige feil og inkonsisten- ser i Grunnloven. Forslagene kan vedtas eller forkastes uavhengig av hverandre. Hvert forslag inneholder en kort forklaring av hva rettingen består i.

Forslag A

«Lovens tittel skal i bokmålsversjonen lyde:
Kongeriket Norges grunnlov»

Forslaget går ut på å rette «Grunnlov» til «grunn- lov». Vanlige skriveregler tilsier at liten forbokstav brukes i ubestemt form av ordet selv om bestemt form brukes som egennavn med stor forbokstav. I nynorsk- versjonen av tittelen brukes liten forbokstav.

Forslag B

«§ 2 i bokmålsversjonen skal lyde:
Verdigrunnlaget forblir vår kristne og humanistiske arv. Denne grunnlov skal sikre demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene.»

Forslaget går ut på å rette «Grunnlov» til «grunn- lov». Vanlige skriveregler tilsier at liten forbokstav brukes i ubestemt form av ordet selv om bestemt form brukes som egennavn med stor forbokstav. I nynorsk- versjonen av bestemmelsen brukes liten forbokstav.

Forslag C

«§ 3 i bokmålsversjonen skal lyde:

Den utøvende makt er hos kongen eller hos dron- ningen, hvis hun har ervervet kronen etter bestemmel- sene i §§ 6, 7 eller 48 i denne grunnlov. Når den utøven- de makt således er hos dronningen, har hun alle de ret- tigheter og plikter som ifølge denne grunnlov og landets lover innehas av kongen.»

Forslaget går ut på å rette «Grunnlov» til «grunnlov» to steder. Vanlige skriveregler tilsier at liten forbokstav brukes i ubestemt form av ordet selv om bestemt form brukes som egennavn med stor forbokstav. I nynorsk- versjonen av bestemmelsen brukes liten forbokstav.

I tillegg foreslås det å endre henvisningsformatet fra «§ 6, § 7 eller § 48» til «§§ 6, 7 eller 48», slik at det følger vanlige lovtekniske retningslinjer for henvising til flere paragrafer, det vil si to paragraftegn uten mellomrom.

Forslag D

«§ 3 i nynorskversjonen skal lyde:

Den utøvande makta er hos kongen, eller hos dron- ninga dersom ho har fått krona etter reglane i §§ 6, 7 el- ler 48 i denne grunnlova. Når den utøvande makta såleis er hos dronninga, har ho alle rettar og plikter som kon- gen har etter denne grunnlova og lovene i landet.»

Forslaget går ut på å endre henvisningsformatet fra «§ 6, § 7 eller § 48» til «§§ 6, 7 eller 48», slik at det følger vanlige lovtekniske retningslinjer for henvising til flere paragrafer, det vil si to paragraftegn uten mellomrom.

Forslag E

«§ 6 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Arvefølgen er lineal. Bare barn av dronning eller konge, eller av en som selv er arveberettiget, kan arve, og barnet må være født i lovlig ekteskap. Den nærmere lin- je går foran den fjernere og den eldre i linjen foran den yngre.»

Forslaget går ut på dele nåværende setning i tre punktum, slik det er gjort i nynorskversjonen.

Forslag F

«§ 6 femte ledd første punktum i bokmålsversjonen skal lyde:

For dem som er født tidligere enn året 1971, gjelder dog § 6 således som den ble vedtatt den 18. november 1905.»

Forslaget går ut på å ta ut «denne Grunnlovs» før «§ 6», slik at henvisningen blir lik som i nynorskversjo- nen.

Forslag G

«§ 9 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Så snart kongen, som myndig, tiltrer regjeringen, avlegger han følgende ed for Stortinget: 'Jeg lover og sverger å ville regjere Kongeriket Norge i overensstem- melse med dets konstitusjon og lover, så sant hjelpe meg Gud den allmektige og allvitende!'

Forslaget går ut på å rette «kongeriket» til «Kongerik- et». Vanlige skriveregler tilsier stor forbokstav i «Kon- geriket», slik det er gjort i nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslag H

«§ 13 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Under kongens reiser innen riket kan han overdra styret av riket til statsrådet. Dette skal føre regjeringen i kongens navn og på hans vegne. Det skal ubrytelig etter- leve så vel bestemmelsene i denne grunnlov som de sær-

skilte dermed overensstemmende forskrifter, som kongen meddeler i instruksjon.»

Forslaget går ut på å rette «Grunnlov» til «grunnlov». Vanlige skriveregler tilsier at liten forbokstav brukes i ubestemt form av ordet selv om bestemt form brukes som egennavn med stor forbokstav. I nynorskversjonen av bestemmelsen brukes liten forbokstav.

Forslag I

«§ 13 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Forretningene avgjøres ved stemmegivning. I tilfelle av stemmelikhet har statsministeren eller, i dennes fravær, det første av de tilstedeværende medlemmer av statsrådet to stemmer.»

Forslaget går ut på å dele nåværende setning i to punktum, slik det er gjort i nynorskversjonen.

Forslag J

«§ 16 i bokmålsversjonen skal lyde:

Alle innbyggere i riket har fri religionsutøvelse. Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forblir Norges folkekirke og understøttes som sådan av staten. Nærmere bestemmelser om kirkens ordning fastsettes ved lov. Alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje.»

Forslaget går ut på å rette «Kirkens» til «kirkens» og «Lov» til «lov». Vanlige skriveregler tilsier liten forbokstav begge steder, slik det er gjort i nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslag K

«§ 17 i bokmålsversjonen skal lyde:

Kongen kan gi og oppheve anordninger som angår handel, toll, næringsveier og offentlig regulering. De må ikke stride mot konstitusjonen og de lover som Stortinget har gitt. De gjelder provisorisk til neste storting.»

Forslaget går for det første ut på å dele nåværende første setning i to punktum, slik det er gjort i nynorskversjonen.

Videre foreslås det å ta ut henvisningen til bestemmelsene om lovprosessen ved å stryke «i samsvar med de etterfølgende §§ 76, 77, 78 og 79» etter «de lover som Stortinget har gitt», slik at bokmålsversjonen blir i samsvar med den mer leservennlige nynorskversjonen.

Til slutt foreslås det å rette «Storting» til «storting», siden øvrige paragrafer i bokmålsversjonen og nynorskversjonen bruker liten s på «storting» i ubestemt form (med unntak av § 67 i bokmålsversjonen, som foreslås rettet under i forslag R).

Forslag L

«§ 21 i bokmålsversjonen skal lyde:

Kongen velger og beskikker, etter å ha hørt sitt statsråd, alle sivile og militære embetsmenn. Disse har lydighets- og troskapsplikt til konstitusjonen og kongen. De kongelige prinser og prinsesser må ikke bekle sivile embeter.»

Forslaget går ut på å tilføye «og prinsesser» i bestemmelsens tredje punktum, slik det er redegjort for innledningsvis. Dette er i samsvar med nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslag M

«§ 26 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Traktater om saker som er av særlig stor viktighet, blir først bindende når Stortinget har gitt sitt samtykke dertil. Det samme gjelder alle traktater hvis iverksettelse etter Grunnloven nødvendiggjør en ny lov eller stortingsbeslutning.»

Forslaget går ut på å dele leddet i to punktum, slik det er gjort i nynorskversjonen.

Forslag N

«§ 28 i bokmålsversjonen skal lyde:

Innstillinger om embetsutnevnelser og andre saker av viktighet skal foredras i statsrådet av det medlem til hvis fag de hører. Sakene skal ekspederes av ham eller henne i overensstemmelse med den beslutning som er tatt i statsrådet. Dog kan egentlige militære kommandosaker, i den utstrekning som kongen bestemmer, unntas fra behandling i statsråd.»

Forslaget går ut på å dele nåværende første punktum i to punktum, slik det er gjort i nynorskversjonen.

Forslag O

«§ 30 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Enhver som har sete i statsrådet, er pliktig til med frimodighet å si sin mening. Kongen er forpliktet til å høre meningen, men det er denne forbeholdt å fatte beslutning etter sitt eget omdømme.»

Forslaget går ut på å flytte passusen om at «kongen er forpliktet til å høre [meningen]» til andre punktum, slik at det materielle innholdet i bestemmelsens to punktum korresponderer med innholdet i respektive punktum i nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslag P

«§ 45 i bokmålsversjonen skal lyde:

Så snart formyndernes statsstyrelse etter §§ 40, 41, 43 eller 48 opphører, skal de overfor kongen og Stortinget avlegge regnskap for den.»

Forslaget går ut på å legge til «etter §§ 40, 41, 43 eller 48», slik at meningsinnholdet blir lettere tilgjengelig og teksten lik som i nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslag Q

«§ 67 i bokmålsversjonen skal lyde:

De på forannevnte måte valgte representanter utgjør Kongeriket Norges Storting.»

Forslaget går ut på å rette «kongeriket» til «Kongeriket». Vanlige skriveregler tilsier stor forbokstav i «Kongeriket», slik det er gjort i nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslag R

«§ 67 i bokmålsversjonen skal lyde:

De på forannevnte måte valgte representanter utgjør Kongeriket Norges storting.

§ 67 i nynorskversjonen skal lyde:

Representantane som er valde på den ovannemnde måten, utgjør Kongeriket Noregs storting.»

Forslaget går ut på å rette «kongeriket» til «Kongeriket» i bokmålsversjonen. Vanlige skriveregler tilsier stor forbokstav i «Kongeriket», slik det er gjort i nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslaget går også ut på å endre «Storting» til «storting» ettersom vanlige rettskrivingsregler tilsier liten s i ubestemt form. Forslaget går videre ut på å fjerne kursivering av ordet «storting» i begge versjoner.

Forslag S

«§ 74 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Når Stortingets forhandlinger er åpnet, har statsministeren og statsrådene rett til å møte i Stortinget og på linje med dets egne medlemmer, dog uten å avgi stemme, delta i forhandlingene for så vidt disse holdes for åpne dører. I de saker som forhandles for lukkede dører, gjelder dette bare for så vidt Stortinget måtte tilstede det.»

Forslaget går ut på å dele leddet i to punktum, slik det er gjort i nynorskversjonen.

Forslag T

«§ 80 tredje ledd i nynorskversjonen skal lyde:

Innan den tid kunngjer kongen for Stortinget avgjerda si om dei lovvedtaka som ikkje alt er avgjorde, med anten å stadfeste eller å forkaste dei. Alle dei han ikkje uttrykkeleg godkjenner, blir rekna som forkasta av kongen.»

Forslaget går ut på å ta ut henvisningen til bestemmelsene om lovprosessen ved å stryke «(jf. §§ 77-79)» etter «avgjorde». Denne henvisningen synes unødvendig, og er utelatt i bokmålsversjonen av bestemmelsen.

Forslag U

«§ 86 tredje ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Dommere i Riksretten er seks medlemmer valgt av Stortinget og de fem etter embetsalder eldste, fast utnevnte medlemmer av Høyesterett, deriblant Høyesteretts justitarius. Stortinget velger medlemmene og stedfortrederne for seks år. Et medlem av statsrådet eller Stortinget kan ikke velges til medlem av Riksretten. I Riksretten har Høyesteretts justitarius forsetet.

§ 86 tredje ledd i nynorskversjonen skal lyde:

Dommarar i Riksretten er seks medlemmer valde av Stortinget og dei fem etter embetsalder eldste fast utnemnde medlemmene av Høgsterett, mellom dei leiaren av Høgsterett. Stortinget vel medlemmene og varamedlemmer for seks år. Ein medlem av statsrådet eller Stortinget kan ikkje veljast til medlem av Riksretten. I Riksretten har leiaren av Høgsterett forsetet.»

Forslaget går ut på å rette «6» til «seks» to steder og «5» til «fem» ett sted. Etter vanlige skriveregler skal tall opp til tolv skrives med bokstaver.

Forslag V

«§ 88 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Høyesterett skal bestå av en justitarius og minst fire, høyst 21, andre medlemmer. Ingen kan utnevnes til medlem av Høyesterett før fylte 30 år.

§ 88 andre ledd i nynorskversjonen skal lyde:

Høgsterett skal vere samansett av ein justitarius og minst fire, høgst 21, andre medlemmer. Ingen kan utnemnast til medlem av Høgsterett før dei har fylt 30 år.»

Forslaget går ut på å rette «4» til «fire». Etter vanlige skriveregler skal tall opp til tolv skrives med bokstaver.

Forslag W

«§ 90 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Dommere utnevnes av kongen etter innstilling fra et uavhengig råd. Nærmere bestemmelser om dommerutnevnelser fastsettes ved lov.»

Forslaget går ut på å rette «Kongen» til «kongen». Vanlige skriveregler tilsier at «kongen» skrives med liten forbokstav, slik det er gjort i nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslag X

«§ 114 første ledd i nynorskversjonen skal lyde:

Til embete i staten kan det berre utnemnast norske borgarar som talar språket i landet og

- anten er fødde i riket av foreldre som då var norske statsborgarar
- eller er fødde i utlandet av norske foreldre som då ikkje var statsborgarar i noko anna land
- har opphalde seg i riket i ti år
- eller får innføddsrett av Stortinget.»

Forslaget går ut på å rette «10» til «ti» i bokstav c. Etter vanlige skriveregler skal tall opp til tolv skrives med bokstaver.

Det foreslås også å fjerne dagens komma etter siste ord i bokstav a, b og c. Tilsvarende punktliste i bokmålsversjonen har ikke komma etter siste ord, og det er heller ikke vanlig i formelle lover.

Forslag Y

«§ 114 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Dog kan andre beskikkes til lærere ved universitetet og de lærde skoler, til leger og til konsulere på fremmede steder.»

Forslaget går ut på å rette «Universitetet» til «universitetet». Vanlige skriveregler tilsier liten forbokstav, slik som i nynorskversjonen av bestemmelsen.

Forslag Z

«§ 115 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

For å sikre den internasjonale fred og sikkerhet eller fremme internasjonal rettsorden og samarbeid kan Stortinget med tre fjerdedels flertall samtykke i at en internasjonal sammenslutning som Norge er tilsluttet eller slutter seg til, på et saklig begrenset område skal ha rett til å utøve beføyelser som etter denne grunnlov ellers tilligger statens myndigheter, dog ikke beføyelse til å forandre denne grunnlov. Når Stortinget skal gi sitt samtykke, bør, som ved behandling av grunnlovsforslag, minst to tredjedeler av dets medlemmer være til stede.»

Forslaget går ut på å rette [denne] «Grunnlov» til [denne] «grunnlov» to steder. Vanlige skriveregler tilsier at liten forbokstav brukes i ubestemt form av ordet selv om bestemt form brukes som egennavn med stor forbokstav. I nynorskversjonen brukes liten forbokstav i samme bestemmelse.

Forslag Æ

«§ 121 bokmålsversjonen skal lyde:

Viser erfaring at noen del av denne Kongeriket Norges grunnlov bør forandres, skal forslag derom fremsettes på første, annet eller tredje storting etter et nytt valg og kunngjøres ved trykken. Men det tilkommer først det første, annet eller tredje storting etter neste valg å bestemme om den foreslåtte forandring bør finne sted eller ei. Dog må en slik forandring aldri motsi denne grunnlovs prinsipper, men bare angå slike modifikasjoner i enkelte bestemmelser som ikke forandrer denne konstitusjons ånd, og to tredjedeler av Stortinget bør være enige i en slik forandring.

En således vedtatt grunnlovsbestemmelse underskrives av Stortingets president og sekretær og sendes kongen til kunngjøring ved trykken som gjeldende bestemmelse i Kongeriket Norges grunnlov.»

Forslaget går ut på å rette «kongeriket» til «Kongeriket» to steder. Det foreslås også å rette «Grunnlov» til «grunnlov» to steder og «Grunnlovs» til «grunnlovs» ett sted. Vanlige skriveregler tilsier at liten forbokstav brukes i ubestemt form av ordet selv om bestemt form brukes som egennavn med stor forbokstav. I nynorskversjonen av bestemmelsen brukes liten forbokstav.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Forslag A

Lovens tittel skal i bokmålsversjonen lyde:
Kongeriket Norges grunnlov

Forslag B

§ 2 i bokmålsversjonen skal lyde:

Verdigrunnlaget forblir vår kristne og humanistiske arv. Denne grunnlov skal sikre demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene.

Forslag C

§ 3 i bokmålsversjonen skal lyde:

Den utøvende makt er hos kongen eller hos dronningen, hvis hun har ervervet kronen etter bestemmel-

sene i §§ 6, 7 eller 48 i denne grunnlov. Når den utøvende makt således er hos dronningen, har hun alle de rettigheter og plikter som ifølge denne grunnlov og landets lover innehas av kongen.

Forslag D

§ 3 i nynorskversjonen skal lyde:

Den utøvande makta er hos kongen, eller hos dronninga dersom ho har fått krona etter reglane i §§ 6, 7 eller 48 i denne grunnlova. Når den utøvande makta såleis er hos dronninga, har ho alle rettar og plikter som kongen har etter denne grunnlova og lovene i landet.

Forslag E

§ 6 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Arvefølgen er lineal. Bare barn av dronning eller konge, eller av en som selv er arveberettiget, kan arve, og barnet må være født i lovlig ekteskap. Den nærmere linje går foran den fjernere og den eldre i linjen foran den yngre.

Forslag F

§ 6 femte ledd første punktum i bokmålsversjonen skal lyde:

For dem som er født tidligere enn året 1971, gjelder dog § 6 således som den ble vedtatt den 18. november 1905.

Forslag G

§ 9 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Så snart kongen, som myndig, tiltrer regjeringen, avlegger han følgende ed for Stortinget: «Jeg lover og sverger å ville regjere Kongeriket Norge i overensstemmelse med dets konstitusjon og lover, så sant hjelpe meg Gud den allmechtige og allvitende!»

Forslag H

§ 13 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Under kongens reiser innen riket kan han overdra styret av riket til statsrådet. Dette skal føre regjeringen i kongens navn og på hans vegne. Det skal ubrytelig etterleve så vel bestemmelsene i denne grunnlov som de særskilte dermed overensstemmende forskrifter, som kongen meddeler i instruksjon.

Forslag I

§ 13 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Forretningene avgjøres ved stemmegivning. I tilfelle av stemmelikhet har statsministeren eller, i dennes fravær, det første av de tilstedeværende medlemmer av statsrådet to stemmer.

Forslag J

§ 16 i bokmålsversjonen skal lyde:

Alle innbyggere i riket har fri religionsutøvelse. Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forblir Norges folkekirke og understøttes som sådan av staten. Nærmere bestemmelser om kirkens ordning fastsettes ved lov. Alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje.

Forslag K

§ 17 i bokmålsversjonen skal lyde:

Kongen kan gi og oppheve anordninger som angår handel, toll, næringsveier og offentlig regulering. De må ikke stride mot konstitusjonen og de lover som Stortinget har gitt. De gjelder provisorisk til neste storting.

Forslag L

§ 21 i bokmålsversjonen skal lyde:

Kongen velger og beskikker, etter å ha hørt sitt statsråd, alle sivile og militære embetsmenn. Disse har lydighets- og troskapsplikt til konstitusjonen og kongen. De kongelige prinser og prinsesser må ikke bekle sivile embeter.

Forslag M

§ 26 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Traktater om saker som er av særlig stor viktighet, blir først bindende når Stortinget har gitt sitt samtykke dertil. Det samme gjelder alle traktater hvis iverksettelse etter Grunnloven nødvendiggjør en ny lov eller stortingsbeslutning.

Forslag N

§ 28 i bokmålsversjonen skal lyde:

Innstillinger om embetsutnevnelser og andre saker av viktighet skal foredras i statsrådet av det medlem til hvis fag de hører. Sakene skal ekspederes av ham eller henne i overensstemmelse med den beslutning som er tatt i statsrådet. Dog kan egentlige militære kommandosaker, i den utstrekning som kongen bestemmer, unntas fra behandling i statsråd.

Forslag O

§ 30 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Enhver som har sete i statsrådet, er pliktig til med frimodighet å si sin mening. Kongen er forpliktet til å høre meningen, men det er denne forbeholdt å fatte beslutning etter sitt eget omdømme.

Forslag P

§ 45 i bokmålsversjonen skal lyde:

Så snart formyndernes statsstyrelse etter §§ 40, 41, 43 eller 48 opphører, skal de overfor kongen og Stortinget avlegge regnskap for den.

Forslag Q

§ 67 i bokmålsversjonen skal lyde:

De på forannevnte måte valgte representanter utgjør Kongeriket Norges Storting.

Forslag R

§ 67 i bokmålsversjonen skal lyde:

De på forannevnte måte valgte representanter utgjør Kongeriket Norges storting.

§ 67 i nynorskversjonen skal lyde:

Representantane som er valde på den ovannemnde måten, utgjør Kongeriket Noregs storting.

Forslag S

§ 74 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Når Stortingets forhandlinger er åpnet, har statsministeren og statsrådene rett til å møte i Stortinget og på linje med dets egne medlemmer, dog uten å avgi stemme, delta i forhandlingene for så vidt disse holdes for åpne dører. I de saker som forhandles for lukkede dører, gjelder dette bare for så vidt Stortinget måtte tilstede det.

Forslag T

§ 80 tredje ledd i nynorskversjonen skal lyde:

Innan den tid kunngjer kongen for Stortinget avgjerda si om dei lovvedtaka som ikkje alt er avgjorde, med anten å stadfeste eller å forkaste dei. Alle dei han ikkje uttrykkeleg godkjenner, blir rekna som forkasta av kongen.

Forslag U

§ 86 tredje ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Dommere i Riksretten er seks medlemmer valgt av Stortinget og de fem etter embetsalder eldste, fast utnevnte medlemmer av Høyesterett, deriblant Høyesteretts justitiarius. Stortinget velger medlemmene og stedfortrederne for seks år. Et medlem av statsrådet eller Stortinget kan ikke velges til medlem av Riksretten. I Riksretten har Høyesteretts justitiarius forsetet.

§ 86 tredje ledd i nynorskversjonen skal lyde:

Dommarar i Riksretten er seks medlemmer valde av Stortinget og dei fem etter embetsalder eldste fast utnemnde medlemmene av Høgsterett, mellom dei leiareren av Høgsterett. Stortinget vel medlemmene og vara-

medlemmer for seks år. Ein medlem av statsrådet eller Stortinget kan ikkje veljast til medlem av Riksretten. I Riksretten har leiareren av Høgsterett forsetet.

Forslag V

§ 88 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Høyesterett skal bestå av en justitiarius og minst fire, høyst 21, andre medlemmer. Ingen kan utnevnes til medlem av Høyesterett før fylte 30 år.

§ 88 andre ledd i nynorskversjonen skal lyde:

Høgsterett skal vere samansett av ein justitiarius og minst fire, høgst 21, andre medlemmer. Ingen kan utnemnast til medlem av Høgsterett før dei har fylt 30 år.

Forslag W

§ 90 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Dommere utnevnes av kongen etter innstilling fra et uavhengig råd. Nærmere bestemmelser om dommerutnevnelser fastsettes ved lov.

Forslag X

§ 114 første ledd i nynorskversjonen skal lyde:

Til embete i staten kan det berre utnemnast norske borgarar som talar språket i landet og

- anten er fødde i riket av foreldre som då var norske statsborgarar
- eller er fødde i utlandet av norske foreldre som då ikkje var statsborgarar i noko anna land
- eller har opphalde seg i riket i ti år
- eller får innføddsrett av Stortinget.

Forslag Y

§ 114 andre ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

Dog kan andre beskikkas til lærere ved universitetet og de lærde skoler, til leger og til konsuler på fremmede steder.

Forslag Z

§ 115 første ledd i bokmålsversjonen skal lyde:

For å sikre den internasjonale fred og sikkerhet eller fremme internasjonal rettsorden og samarbeid kan Stortinget med tre fjerdedels flertall samtykke i at en internasjonal sammenslutning som Norge er tilsluttet eller slutter seg til, på et saklig begrenset område skal ha rett til å utøve beføyelser som etter denne grunnlov ellers tilligger statens myndigheter, dog ikke beføyelse til å forandre denne grunnlov. Når Stortinget skal gi sitt samtykke, bør, som ved behandling av grunnlovsforslag, minst to tredjedeler av dets medlemmer være til stede.

Forslag Æ

§ 121 bokmålsversjonen skal lyde:

Viser erfaring at noen del av denne Kongeriket Norges grunnlov bør forandres, skal forslag derom fremsettes på første, annet eller tredje storting etter et nytt valg og kunngjøres ved trykken. Men det tilkommer først det første, annet eller tredje storting etter neste valg å bestemme om den foreslåtte forandring bør finne sted el-

ler ei. Dog må en slik forandring aldri motsi denne grunnlovs prinsipper, men bare angå slike modifikasjoner i enkelte bestemmelser som ikke forandrer denne konstitusjons ånd, og to tredjedeler av Stortinget bør være enige i en slik forandring.

En således vedtatt grunnlovsbestemmelse underskrives av Stortingets president og sekretær og sendes kongen til kunngjøring ved trykken som gjeldende bestemmelse i Kongeriket Norges grunnlov.

30. september 2024

Masud Gharahkhani

Svein Harberg

Nils T. Bjørke

Morten Wold

Kari Henriksen

Ingrid Fiskaa

Referert i Stortingets møte 30. september 2024.

«Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje storting etter neste valg.»

Masud Gharahkhani

president